

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

1 Connubii vires personæ dissipat error.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

genuis. Læsi sit impinguo, non sunt conjugium traxi nisi error propriae confusione exhortat; quia ut dillum est, non in eam con-
ficiatur, sed in Rebus. Hoc auctoritate. Confusio autem est
paucum, atque infirmum. Procedit a confusione, quando ante car-
bonem aquilonem esse confutacionem utrumque con-
ficiat. Procedit, quando post concubinatu, fere concubacum
conveniuntur in item. Iacob ergo & Leon non feci conjugis
procedentia, sed subsequenti: ne tamen exprimo concubacum
quoniam judicatur, cum illi maritali affectu eam cognovit,
et tamen affectu sui deitatem proficeret, putans eam preponen-
tiam et posteriori eam pueri copulatum. Quod a au-
toritate prima nonnulli excusat, auctoritate illa probatur, que
est utraque infusa, fere videlicet & marito, in talius
tempore, & tunc sua servis cognita perhuietur: quia cum fere
cognitio pueri monita confessio, illa tamen, qui cognovit eam
pergitur, excusat. Alter etiam hoc probatur. Diabolus
ad monachos in Angelum lucis transformati, nec est per-
cipitur, si rite creatura efficiens, cum se bonum formulat. Si
enim ut ipsa similitudine queritur, an sua beatitudinis vellet effi-
cere, & de reprobante, se sive confessione velle transfor-
mationem est confessio in conformitate diabolicae damnatio-
nis, nonne participationem eternam clarificat? Item, si quid
autem, nomine Augustini, vel Ambrosii, vel Hieronymi, a
dictis vel similiis sententiis offerret, atque ad sua fidem cum similitudine
potest preveri affirmare, in eisque fidei sententiam
demonstrare, nonne hereticus fidem, sed in integratio-
nibus suis, quam illi hereticus fermentebatur habere. Quia
ergo ipsius deinceps error, non in hinc, sed in eam, quam illi se
modice efficiens, pater, quid eis cognitio non fuerit.
Et tunc fides & qualitas non excludit confessionem: volunt si
quoniam in praeteritis aliquo ecclasi, quam patet effi-
cere, ut illi efficiens cognoscatur: quoniam hic deinceps errorre
finita, non tamen potest removere prælatus accepto. Similiter,
autem patet, potest illum effici divitem, non potest removere
præmissum, quoniam error erit. Error qualitas non excludit
confessio, utrumque se quia emerit agnum vel vineam,
quoniam est ultimum, quoniam sive error in qualitate res-
ponsus, nonne ferient errore, non potest tamen vendicari
responsus. Similiter, qui dicit in uxori hereticum, vel corru-
pum, non patet illud, vel virginem, non potest eam dimi-
nere, dicere.

QUÆSTIO II.

Secunda pars proposita, est de conditione, an licet armis
hunc dimicare, quem putabat liberum, & propositum
suum servos. Quod vero materi non licet a fero
defendere, nolit retinendam velut papa prebat. In d. Orisfo e-
stis iusti ut et latens, nec Grecus, nec fortis, neque liber: ergo
non in imperio Christi. Eadem enim legem sive Christi u-
tique incepit. Indifferenter enim ab e. Apofolio dicitur omnibus:
[Qui sunt latentes, subdit in Domino.] Et iterum: [qui uideri
nisi uide, tantum in Domino.] Non precipit, ut ingemina
nos, & scilla servos, sed qualibet carum, cui uult, nolat,
dilectus in Domino.

C. I. q. Licet servo matrimonio contrahere.
Item Iulius Papa, cap. 4.

Onibus, f. nobis unus est pater in cœlis, & unus
quidem dives & pauper, liber & servus, & qualiter
potest, & pro animalibus eorum rationem reddituri, g-
sunt. Quapropter omnes, cujuscumque conditionis sint,
nam leges (quantum ad Deum), habere non dubita-
mus. Ita tamen omnes eam unam legem habent, ergo sicut

ingenuis dimitti non potest, sic nec servus semel conju-
gio copulatus interius dimitti potest.

C. II. q. Caput hoc apud Burchardum & Leonem sequitur post ultima
verbis capituli, si quis ascillam, infra eadem.

i. ¶ Si autem omnes j. Hoc uique ad finem habent quidem
in Panormis, sed non apud Burchardum & Leonem, vacuantur
ipsius collectiorum.

C. III. q. An illam in matrimonio suspicimus vita
dimitti non licet.

Item Zacharias Papa a.

Si quis liber ancillam in matrimonium accepit,
non habet licentiam dimittere eam (si confessu am-
borum conjuncti sunt,) excepta i. causa fornicationis;
sed una lex deinceps erit per omnia & viro & foemina.

i. ¶ Excepta j. Hoc si quis ad finem non sunt in Capitularium,
usque apud Leonem, qui illa citat. Magister vero sententiarum ha-
bit, nisi ob fornicationem.

C. IIII. q. Inter patronum & libertam constat
use matrimonium legit-
mum.

Item Iulius Papa.

Si quis ancillam suam libertate donaverit, & in
matrimonium sibi sociaverit, dubitatur a. apud
quodam, utrum hujusmodi nuptias legitimas esse vi-
deantur, an non. Nos itaque veritatem ambiguitatem
descidentes, talia connubia legitimata esse censimus e.
Si enim ex affectu suum omnes nuptiae, & nihil im-
pium, & legibus contrarium in tali copulatione fieri
potest, quare prædicta nuptias inhibendas exsime-
mus?

C. V. q. Hoc iste refondetur. Non negatur ingenium posse nu-
bere firo, sed dicimus, quid sinefectio effici servitatem condicione, libet
potest dimitti, cum servitioque fuerit deprehensa. Illud autem
Apofoli & Iulii Papaæ intelligendum est de his, quorum conditio u-
trique mala est. Hoc uitem conditio maleri intelligata erat; non
ergo præmissa autoritas cogitar manere cum illo, sed libetrum illi
efficiendit vel manere, vel discedere.

C. VI. q. De eo, qui ancillam duxit in uxorem,
quam putabat effici libe-
ram.

Unde in concilio apud Vermeriam, cui dicitur
tertius Rex Pipinus, statuuntur est.

Si quis ingenuus homo uxorem ancillam alterius
aceperit, & existimat quid ingenua sit, si ipsa feci-
na fuerit postea in servitatem detecta, i. si eam a scrinante
redimere potest, faciat: si non potest, si voluerit, aliam
accipiat. Si autem ancillam eam fecerit & collauda-
verat, prout & legitimam eam habeat. Similiter & mu-
lier ingenua de fero alterius facere debet.

C. VII. q. Scriptum est nomine tituli universitatis Lovaniensis ad S.
D. Gregorium XIII. extare in biblioteca B. Trudonis librum
manuscriptum sub hoc titulo. Excerpta decretorum in quo inter
dua capitula istius concilii apud Vermeriam habentur loc & sequens
caput.

i. ¶ Dicitur j. Apud Magistrum legitimam in servitatem de-
fecta: apud Burchardum vero, interius: quid verbum hac ca-
dem notio habet lib. 3. Capitularium, a. 2.

2. ¶ Prout j. In aliquo servitu oculibz est. Post ut
item, & potea ut, quemadmodum & apud Burchardum &
Iuvenem.

a. Capit. l. 6. c. 94. b. Sentent. 4. distin. 16. Ius part. 8. cap. 53.

c. Polyc. l. 6. t. 12. 4. Burch. l. 9. c. 12. Ius p. 8. c. 156. Pann. l. 6. cap. 33.
d. al. dubitabatur. e. al. confusus. f. alt. existimaverimus.

g. 4. Sent. dist. 35. Burch. l. 9. c. 26. Ius p. 8. c. 164. Pannorum, lib. 3.
cap. 41. & 111.

Hh 3